

ISSN 3060-5458

OLIMLAR NIGOHII

ILMIY OMMABOP

JURNALI

3-SON, 2025-YIL APREL OYI

BUXORO 2025

ISSN 3060-5458

OLIMLAR NIGOH

ilmiy ommabop jurnal

3-son (2025-yil, aprel)

Jurnal 2025-yildan chiqa boshlagan

Buxoro -2025

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI			
.	Buronova G.Y., Boltayeva S., Gafurova D.	Turli tipli malumotlarni integrasiyalash va vizualizasiyalashda Power BI dasturining samaradorligini baholash	
PEDAGOGIKA FANLARI			
.	Ismoilova M. N. Shomurodov Sh.J.	Talabalarining ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish texnologiyalari	2
PSIXOLOGIYA FANLARI			
.	Soliyeva M. M.	<i>O'smirlarda "ommaviy madaniyat"ning kelib chiqish sabablari va ota-onalarning o'rni</i>	17
.	Jumayeva M.Sh.	<i>Talabalarda o'quv faoliyati motivlarini rivojlantirishda psixologik omillarning ta'siri</i>	21
.	Nishonova Z. Maxkamova O.	<i>O'smirlik davrida psixologik muhofaza imkoniyatlari</i>	29
.	Urazbayeva P.J.	<i>O'smir va o'spirinlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning psixologik asoslari</i>	32
.	Xayrullayeva M.H.	<i>O'smirlarda islohotlarga dahldorlik fenomenini shakllantirishning psixologik asoslari</i>	44
.	Toshpo'latova M. B.	<i>Talaba qizlarning oilaviy hayotdagi o'zgarishlarga moslashishdagi ijtimoiy va psixologik muammolar</i>	52
.	Farhodova M.S.	<i>Jinoyat sodir etishga moyil bo'lgan o'smirlarni o'rganishning psixologik xususiyatlari</i>	61
0.	Xudoyorova S.M.	<i>Zamonaviy jamiyatda Stress va Sog'lom turmush tarzi</i>	66
1.	Xasanova S.M.	<i>Boshqaruv va liderlik maxorati</i>	71
2.	Бешимова М. Усманова М.Н	<i>Как изменить себя: психология привычек и нейропластичность мозга</i>	75
	Салихов Саидамир Алишер ўғли, Инамов Нозимжон	<i>Бизнесни барқарор ривожлантиришда молиявий менежментнинг аҳамияти</i>	77

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Alberto Ferrari, Marco Russo. [Introducing Microsoft Power BI](#). — [Microsoft Press\[англ.\]](#), 2016. — ISBN 978-1-50930-228-4.
2. Daniil Maslyuk. [Exam Ref 70-778 Analyzing and Visualizing Data by Using Microsoft Power BI](#). — [Microsoft Press\[англ.\]](#), 2018. — ISBN 978-1-5093-0702-9.
3. Rob Collie. Power Pivot and Power Bi: The Excel User's Guide to Dax, Power Query, Power Bi & Power Pivot in Excel 2010-2016. — Отдельное издание. — [Holy Macro! Books\[англ.\]](#), 2016. — ISBN 978-1-61547-039-6.
4. Matt Allington. [Learn to Write DAX](#). — [Holy Macro! Books\[англ.\]](#), 2015. — ISBN 978-1-61547-041-9.
5. Buronova G., Atayeva G. I. Methodology For Developing Students' Skills By Using The “4k” Model In Teaching Programming In School //2023 IEEE 18th International Conference on Computer Science and Information Technologies (CSIT). – IEEE, 2023. – С. 1-5.
6. Буранова Гульнора Ёдгоровна, Носирова Шохиста Эльмуродовна Сущность применения метода кейс-технологий в организации учебного процесса // Academy. 2020. №9 (60).

pedagogika FANLARI

TALABALARNING IJODIY QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Ismoilova Mahsuma Narziqulovna
Buxoro davlat universiteti dotseni,
Shomurodov Shodmon Jamshid o'g'li
Buxoro innovatsiyalar universiteti magistr.

Annotatsiya: Mazkur maqolada talabalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishga yo'naltirilgan zamonaviy texnologiyalar tahlil qilinadi. Ijodiy fikrlash va mustaqil ijodkorlikni qo'llab-quvvatlashning samarali usullari ko'rib chiqilib, ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, ijodiy qobiliyatni shakllantirishda interaktiv metodlar, axborot-

kommunikatsiya texnologiyalari va muammoli ta'lim uslublarining o'rni tahlil qilinadi. Maqolada keltirilgan tavsiyalar talabalarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirishga qaratilgan bo'lib, ularning kasbiy va shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: talaba, ijodiy qobiliyat, texnologiyalar, innovatsion yondashuv, interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, muammoli ta'lim, mustaqil ijodkorlik.

ТЕХНОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ СТУДЕНТОВ

Аннотация: В данной статье анализируются современные технологии, направленные на формирование творческих способностей студентов. Рассматриваются эффективные методы поддержки креативного мышления и самостоятельного творчества, а также освещается значение инновационных подходов в образовательном процессе. Кроме того, анализируется роль интерактивных методов, информационно-коммуникационных технологий и проблемного обучения в развитии творческих способностей. Рекомендации, представленные в статье, направлены на стимулирование творческой деятельности студентов и способствуют их профессиональному и личностному развитию.

Ключевые слова: студент, творческие способности, технологии, инновационный подход, интерактивные методы, информационно-коммуникационные технологии, проблемное обучение, самостоятельное творчество.

TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING STUDENTS' CREATIVE ABILITIES

Abstract: This article analyzes modern technologies aimed at developing students' creative abilities. It examines effective methods for supporting creative thinking and independent creativity, as well as highlights the importance of innovative approaches in the educational process. Additionally, the role of

interactive methods, information and communication technologies, and problem-based learning in developing creative abilities is analyzed. The recommendations presented in the article are aimed at encouraging students' creative activities and contributing to their professional and personal development.

Keywords: *student, creative abilities, technologies, innovative approach, interactive methods, information and communication technologies, problem-based learning, independent creativity.*

Kirish. Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalar nafaqat nazariy bilimlarni egallashi, balki ijodiy fikrlash va mustaqil ijodkorlik qobiliyatlarini ham rivojlantirishi muhim ahamiyat kasb etadi. Buning uchun innovatsion texnologiyalar va interaktiv metodlardan samarali foydalanish zarur.

Ijodiy qobiliyat insonning yangilik yaratish, o'z g'oyalarini ilgari surish va original fikr bildirish qobiliyatini anglatadi. Talabalar uchun bu qobiliyatning rivojlanishi ularning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini oshirishga, muammolarni hal qilishda yangi yondashuvlarni ishlab chiqishga va kasbiy sohalarida muvaffaqiyat qozonishlariga xizmat qiladi. Ijodiy qobiliyat individual tafakkurning o'ziga xos jihatlarini ifodalaydi va insonning o'ziga xosligi hamda mustaqil fikrlash darajasini belgilaydi. Ijodiy qobiliyat faqat san'at yoki adabiyot sohasida emas, balki ilmiy tadqiqotlar, muhandislik, biznes va boshqa turli sohalarda ham muhim ahamiyatga ega.

Talabalarning ijodiy qobiliyatini shakllantirish ularning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ijodiy fikrlashga ega bo'lgan talabalar murakkab muammolarni innovatsion yondashuv bilan hal qila oladilar, o'z sohalarida yangi g'oyalar ilgari sura oladilar va o'z bilimlarini amaliyotda samarali qo'llay oladilar.

Bugungi globallashtirish va texnologik taraqqiyot sharoitida ijodiy qobiliyat insonning muvaffaqiyatga erishishida asosiy omillardan biri hisoblanadi. Shu sababli, ta'lim jarayonida ijodiy tafakkurni shakllantirish va rivojlantirishga

qaratilgan maxsus metod va texnologiyalarni qo'llash dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Bugungi kunda ta'lim tizimi jadal rivojlanib, zamonaviy texnologiyalar talabalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda muhim rol o'ynamoqda. Texnologik imkoniyatlardan to'g'ri foydalanish nafaqat o'qitish jarayonini samarali tashkil etishga, balki talabalarni mustaqil fikrlashga, innovatsion yondashuvlarni o'zlashtirishga va ijodiy izlanish olib borishga ham rag'batlantiradi.

Zamonaviy ta'limda quyidagi ilg'or texnologiyalar ijodiy qobiliyatni shakllantirishga xizmat qiladi:

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT):

- Elektron darsliklar, onlayn kurslar va raqamli platformalar yordamida talabalar mustaqil bilim olishlari, yangiliklarni o'rganishlari va ijodiy loyihalar ishlab chiqishlari mumkin.
- Virtual laboratoriyalar va simulyatsiyalar talabalarni amaliy tajriba orttirishga undaydi.

Muammoli ta'lim texnologiyasi:

- Talabalarga dolzarb muammolarni mustaqil hal qilish vazifalari yuklatiladi. Bu esa ularni yangicha fikrlashga va ijodiy yondashuvlarni ishlab chiqishga o'rgatadi.
- Tadqiqot olib borish va yechim topish jarayonida talabalarning tanqidiy va analitik fikrlash ko'nikmalari shakllanadi.

Interaktiv ta'lim usullari:

- Jamoaviy muhokamalar, munozaralar (debate), beyin hujumi (brainstorming) va rol o'yinlari orqali talabalar o'z fikrlarini ochiq ifodalash, muammolarga ijodiy yondashish va yangi g'oyalar ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

– Gamifikatsiya (o‘yin elementlarini ta’lim jarayoniga tatbiq qilish) orqali talabalar motivatsiyasi oshiriladi va ularda yangilik yaratishga bo‘lgan qiziqish shakllanadi.

Loyihaviy ta’lim texnologiyasi:

– Talabalarning o‘z mustaqil loyihalarini ishlab chiqish va amalga oshirish jarayonida ularning ijodiy tafakkuri shakllanadi.

– Ilmiy-tadqiqot loyihalari, startaplar va ijodiy ishlar orqali talabalar innovatsion yondashuvlarni sinab ko‘rish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Sun’iy intellekt va raqamli platformalar:

– Sun’iy intellekt asosida ishlaydigan dasturlar va vositalar talabalar ijodiy jarayonlarini optimallashtirishga yordam beradi. Masalan, dizayn, dasturlash va yozuv ishlari uchun sun’iy intellekt yordamidan foydalanish talabalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi.

– Raqamli platformalar (Coursera, Udemy, Khan Academy, YouTube ta’lim kanallari) orqali talabalar o‘zlari mustaqil ravishda ijodiy bilim va ko‘nikmalarni o‘rganishlari mumkin.

Zamonaviy texnologiyalar talabalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishga xizmat qiladigan kuchli vositalardan biridir. Ularni samarali qo‘llash orqali ta’lim jarayoni yanada sifatli va samarali bo‘lishi mumkin.

Pedagoglar quyidagi yondashuvlardan foydalanish orqali talabalar ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishlari mumkin:

Shaxsiy yondashuv: Har bir talabaning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’lim berish.

Motivatsion yondashuv: Talabalarni ijodiy faoliyatga rag‘batlantirish uchun turli rag‘batlantirish tizimlarini qo‘llash.

Innovatsion yondashuv: Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va yangi ta’lim vositalaridan foydalanish.

Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish uchun quyidagi amaliy tavsiyalar beriladi: o‘qitish jarayonida ko‘proq interaktiv va innovatsion usullardan

foydalanish; mustaqil va jamoaviy loyihalar orqali talabalarning ijodiy fikrlashini qo‘llab-quvvatlash; rivojlantiruvchi muhit yaratish va talabalarni izlanishga undash; zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanish.

Xulosa qilib aytganda, talabalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish zamonaviy ta’lim tizimining muhim yo‘nalishlaridan biridir. Buning uchun innovatsion texnologiyalar va pedagogik yondashuvlardan samarali foydalanish lozim. Shunday qilingan taqdirda, talabalar nafaqat o‘z sohalarida muvaffaqiyat qozonadi, balki kelajakda jamiyat taraqqiyotiga ham munosib hissa qo‘shishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Исмоилова М.Н. The role of modern technology in teaching foreign languages// Ученый XXI века. № 11 (46). 2018. С 55-58.
2. М.Н. Исмоилова, З.Ш. Султонова. Требования к методике обучения// Ученый XXI века. № 3-2 (38). 2018 . С 84-88.
3. U Khalikova, M Ismoilova. Pedagogical technologies in teaching mathematics// Humanities in the 21st century: scientific problems and searching for effective humanist technologies. 2018. С.44-45
4. Исмоилова М.Н.,Тураева Г.Х. Методы обучения на основе мобильных технологий для изложения новых учебных материалов // Вестник Науки и образования. 2021, №8(111), Стр. 65-67.

psixologiya FANLARI

O‘SMIRLARDA "OMMAVIY MADANIYAT"NING KELIB CHIQISH SABABLARI VA OTA-ONALARNING O‘RNI

Soliyeva Muhayyo Mashrabboy qizi
Namangan viloyati Uychi tumani
MMTBga qarashli 41-maktabda psixologi

Annotatsiya. Ushbu maqolada o‘smir shaxsida irodaviy sifatlarining shakllanishini o‘rganilgan. Bundan tashqari o‘smir yoshidagi o‘quvchilarning